

ZDENĚK HANKA

TICHO

NEMÁ OZVĚNU

KLOKAN

Copyright © Zdeněk Hanka, c/o Dilia, 2018
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Zdeněk Hanka, 2018
Redakční úprava Otilie Grezlová
Grafická úprava obálky Emil Křížka
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2018
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7543-928-4

Některé příběhy jsou vymyšlené. V takových autor nechal po stránkách rozběhnout svou fantazii. V případě těch druhých autor jen sleduje pěšinu, kudy se skutečný děj ubíral, a své svědectví zpřístupní čtenáři.

Osoby, které právě přicházejí seznámit vás se svým příběhem, jej prožily. Není pak podstatné, že jejich jména jsou změněna, jejich role jsou pootočeny právě tak jako reálie, do nichž je děj zasazen.

Podle National Center for Missing and Exploited Children ve Spojených státech amerických počet ztracených, unesených a nezvěstných dětí a mladistvých dosahuje několik stovek tisíc dětí ročně.

*Podle údajů FBI bylo například v roce 2014 hlášeno 466 949 nezvěstných osob ve věku do osmnácti let.
<http://www.missingkids.com/theissues/missing>*

Pohovor

„VY JSTE JILLIAN?“ Školní psycholog se probíral dokumentací, vysunul jednu složku a otevřel ji na první stránce.

„Jillian Blairová,“ doplnila studentka s jistou hrdostí, možná až odbojností v hlase. Psycholog se na ni podíval, jako by si chtěl doplnit vzorec její osobnosti. Pak pokýval hlavou.

„Vyrozuměl jsem, že mezi vámi a vašimi rodiči je rozdíl v pohledu na vaše budoucí profesionální uplatnění. Říkám to dobře?“

„To jako co chci dělat po škole?“

„Ano. Vaše povolání. Rodiče by chtěli, abyste se zajímala o studium práv nebo medicíny, ale vy máte představu jinou. Je to tak?“ Dívka mlčela. Odhadovala, nakolik ji ten chlap může pochopit a nakolik je prostě spolčený s tátou a mámou. Pauza v hovoru se natáhla, a tak psycholog pokračoval.

„Tady čtu, že jste přišla do styku s nějakými... co to tady je? S nějakými omamnými látkami. Je to pravda?“ Proč se ptá? O co mu jde? To už jednou vysvětlovala. Ne jednou! Podařilo se jí to zatajit před tátou, ten byl v tu dobu na studijním pobytu v Londýně.

„Když to tam píšou.“

Školní psycholog Bjorn Olenson seděl u nevelkého psacího stolku u okna ve školní knihovně a studenti ho měli rádi, třebaže s ním nesouhlasili pokaždé.

„A nechcete mi k tomu něco říct, Jill? O co tehdy šlo?“

„To vám tam nepišou?“ zeptala se přehnaně udiveným tónem.

„Jen se ptám. To je všechno.“ A už obracel list.

„Byli jsme se školou na raftování. Na týden. A někdo, už nevím kdo, to tam přinesl. Tak jsme to zkusili. Trochu kouře. Přišli na nás a měli jsme problém.“

Olenson se na ni dlouze díval. Stále si nebyl jist, jestli ji dokáže bezpečně zařadit. V jeho maticích a psychologických šablonách se mu přelévávala z jedné strany na druhou. Jill ještě rychle dodala „už jsem to potom ale nikdy nezkoušela“.

„Mohu se zeptat, Jill, čím jsou vaši rodiče?“ listoval složkou tam a zpět.

„Táta je zubař a máma pracuje jako administrativní pracovnice ve Walmartu.“ Její odpovědi byly stále spíše obranné než sdělné. Tvářila se výbojně a dávala Olensovi na srozuměnou, že jsou každý jinde. Muž se usmál a pokýval hlavou.

„Takže oni by vás rádi viděli finančně dobře zajištěnou, jestli to říkám správně.“ Jill se na něj podívala, přimhouřila oči, pootevřela ústa a hodnotila jeho slova.

„To asi každý, ne?“

„Ano, jistě. Měl jsem na mysli, že spíše dávají přednost hmotné stránce před vaším zájmem. Cítíte to taky tak?“ Teprve teď se objevila v jejích očích jiskra zájmu.

„Asi tak nějak,“ připustila Jill.

Nad stolem se usadilo ticho, ale už bylo jiné. Teplejší. Zdálo se, že ten chlápek je možná na její straně. Na stěnách visely v rámech obrazy nějakých ctihodných mužů

z historie Kanady a Spojených států, v koutě stál veliký globus a v místnosti byl slabě cítit čaj. Knihovna střední školy Colonella W. R. Hastingsse se honosila těžkými svazky učených knih. Olenson teď listoval papíry ve složce a zeptal se přímo.

„Takže vy byste chtěla dělat... vy byste chtěla být zpěvačkou?“

„Ne, to si tak vyložili naši. To ne,“ rozpálila se, „chci vytvářet aranžmá pro hudební produkce. Ano, třeba i pro rockové skupiny, ale nejen to. To je taková jejich zkratka z toho, co...“

„... pomalu, Jill, já jsem rád, že si to můžeme vyjasnit. Proto se vás ptám. Nechtěl jsem vás ani napadnout, ani nazvednout,“ hasil plamínky Olenson.

„To je prostě něco jiného. Já hraju na klavír, to za prvé, a za druhé cítím, co se poslouchá, jak má vypadat rytmika, doprovod a chtěla bych to dělat. Medicínu dělat nechci, protože omdlívám při odběru krve. A práva? To je jenom suchá věda nebo někoho strčit do vězení.“ Olenson si dívku prohlížel a velice dobře rozuměl jejímu rozhořčení.

„Vyhovíte rodičům, anebo půjdete za svým?“

„Co radíte vy?“ Do jejího hlasu se dostal tón smíření. „Když půjdu na práva, nebudu spokojená já, a když půjdu k nějaké kapele dělat pro ni aranžmá, naši se s tím nikdy nesmíří. Kapele nebo orchestru, chci říct.“

„Myslíte, že byste s nimi o tom mohla trochu promluvit?“ Jill vyvrátila oči na znamení bláhovosti takové myšlenky a zavrtěla hlavou. Poradce pro volbu povolání Bjorn Olenson pokračoval.

„Věřím, že jsme spolu schopni najít východisko. Já vám rozumím. Myslím to vážně. Skutečně jsem na vaší straně. Budete žít svůj život, a tak musíte být spokojená přede-

vším vy. Nejde o charitativní akt vůči rodičům, nýbrž o volbu vaší profese.“ Neznělo špatně, co říkal. Pokračoval: „Na druhé straně je třeba chápat pohled rodičovský. Je jejich upřímným zájmem postavit vás do života zajištěnou. V právech anebo medicíně nespátřují tolik rizika jako v šoubyznysu. Až budete mít svou rodinu, budete cítit stejnou odpovědnost, Jill.“ Dívala se do stolu a nedokázala zastřít zklamání. Chtěla, aby jednoznačně podpořil její právo na svobodné rozhodnutí.

„Takže co radíte? Práva, nebo medicínu?“ zeptala se s jemným sarkasmem.

„Ani jedno, ani druhé. Radím vám, abyste analyzovala sama svůj zájem co nejpřesněji, dále reálné možnosti uplatnění a na základě znalostí pak míru rizika. Riziko snížíte množstvím hodnověrných informací. Pak předstoupíte před rodiče a přednesete svůj zralý názor. Připravte se na dialog. To je všechno. Jsem si jistý, že vám nakonec pomůžou.“

Nenápadně se podíval na hodiny na stěně, ale Jillian to nepřehlédla. Vstala.

„Počkejte, počkejte, já jsem vás nechtěl vyhnat.“

„To je v pořádku. Vy jste všichni stejní. Všichni byste nás nejradši viděli jako báby za kancelářským stolem, pěkně od osmi do čtyř a hotovo. Jistoty, jistoty, jistoty.“

„To jsem přece neřekl ani neměl na mysli.“

Chtěla už odejít, ale zastavila se v chůzi a ostře se podívala na Olensona. Tušil otázku.

„Já bych se vás chtěla taky na něco zeptat. Vy jste šel na psychologii proto, že jste chtěl vy, anebo to chtěli vaši?“ Olenson se usmál a pokračoval, jako by ji neslyšel.

„Prvotní zájem i úkol rodičů je zajistit svým dětem do života pevné kotvy a vybudovat žebříček hodnot. Naučit se správně rozhodovat a převzít za sebe odpovědnost.

Ještě mi řekněte jednu věc. Vy víte, Jill, o někom, kdo by vás zaměstnal? Docela reálně. Ptám se vážně.“ Jednu ruku už držela na klice dveří.

„Ne, to nevím,“ připustila krotce, „ale nikdo nezačíná od konce, ne? I kdybych šla na tu medicínu, netušila bych, na kterém středisku bych za deset nebo dvacet let posu-
novala po stole recepty.“ Psychologický poradce Olenson neměl co říct, rozpačitě otevřel znovu desky a hned je zase zavřel. Po chvíli ticha navázal zásadní otázkou.

„Jill, dovedete odhadnout své vlastní jednání, pokud byste nemohla jít svou vlastní cestou? Chci říct, pokud byste byla, řekněme, přinucena respektovat rozhodnutí zvnějšku?“

Podívala se na něj zpříma a oznámila, jako by byla na tu otázku připravena.

„Nebudu dělat, co nechci. Nebudu.“ Znělo to rozhodně a zlověstně. Otevřela dveře, usmála se na Olensona a pomalu vyšla do chodby.

„Jillian,“ zavolal za ní a ozvěna z chodby jeho hlas znásobila, „ještě vám dlužím odpověď na vaši otázku...“

Zastavila se, ale neotočila. Jako nehybná socha čekala na jeho slova.

„... mí rodiče, když se ptáte, byli zásadně proti.“ Dívka se otočila s vážnou tváří a naslouchala. Olenson pokračoval: „Mysleli si, že to je prázdné. Že za tím není vidět nic hmatatelného. Žádná práce. Za truhlářem prý zůstane almara a za malířem pokojů vymalovaný byt. Jenomže já mám tu práci rád a vidím v ní smysl. Třeba zrovna teď.“ Jeho hlas zněl najednou jinak. Pozbyl na úřednosti. „Takže, Jill, vlastně vám dobře rozumím.“ Otočila se, usmála a ještě krátkou chvíli nepohnutě stála uprostřed chodby. Pak si přehodila přes rameno plátěnou tašku a za chvíli se dlouhou chodbou ozývaly už jen její kroky, než pod schodištěm utichly.

Objev

„JILL.“

Věděla, že za chvíli bude mít mámu v zádech. Pro ten případ měla na stole připravený kroužkový blok s chemií a na laptopu by snadno překlepla na text a tabulky, kde byly vzorce. Nechávala však ještě chvíli kurzor toulat se po nabídkách.

„Jillian, slyšíš? Potřebuju, abys vyluxovala.“ Teď už zněl hlas naléhavěji.

„Učím se.“ Nastalo ticho, rušené jen cinkáním nádobí vytahovaným z myčky. Na chvíli bylo její pátrání zachráněno.

Zaujal ji inzerát a klikla. „Možná že tady tihle“, uvažovala pro sebe a začetla se do oznámení.

*Začínající hardmetalová kapela hledá perkusistu.
Pravidelná vystoupení v klubech, příslib
trvalého angažmá, možnost nahrávacího studia.
Kontakt InFurio nebo Pete-, Smash-Head'
Tty77coxDRUMMM@hotmail.com. Nový sound.*

Chytila si adresu do bloku a zkopírovala mezi ostatní kontakty.

„Prosím tě, Jill, musíš si taky udělat nějakou přestávku mezi tím učením. Vždyť z toho zblbneš,“ ozvalo se za jejími zády. Jillian stačila přehodit na připravenou stránku

věnovanou benzenovému jádru. Rockovou inzerci máma už vidět nemohla.

„Já vím, hned tam budu.“

Dorothy Blairová odešla zpět do kuchyně, Jill zavřela webovou stránku, uložila si změnu ve svém seznamu a zvedla se ze židle. Dlouhé vytahané tričko, volné tepláky a bosé nohy, taková byla její revolta. Zapnula vysavač, levou rukou posouvala po koberci nasávací hubici, pravou rukou textovala.

Heather, našla jsem další kapelu. Mám tušení, že to je ono.

Text odeslala a nečekala dlouho na odpověď

Jenom bacha na paka na koksú. Řekneš mi víc ve škole.

„Jill, dělej to pořádně. Nemá smysl to jenom tak šolichat. Podívej, co jsi tam nechala.“ To je něco, co nesnášela. Opravovat a kontrolovat a usměrňovat a korigovat a vylepšovat a nedat člověku pokoj.

„Musím se učit.“

„To říkáš pořád. V tom ti nikdo nebrání, ale něco pomoci můžeš taky. Nejsi v hotelu.“

„Přece pomáhám.“ Nebavilo ji to. Vlastně se tolik učit nepotřebovala, nápor ve škole nikdy nepocítovala jako něco, co je nad její síly. Učení se jí hodilo jako vhodná clona pro jiné aktivity. Možná to nejsou úplně ti správní muzikanti, ale zkusit to může. Na třech akordech nějakého ubrečeného country stylu totiž není nic, s čím by se mohlo dál pracovat. U rocku je to jiné.

„Jillian, slyšíš? Už to nechej. To stejně nemá cenu. Já vidím, že máš myšlenky jinde. Chce s tebou mluvit táta. Bavil se s tím psychologem, s tím poradcem. Olensonem.

Až přijde domů, tak ti to poví.“ Vypnula vysavač a začalo ji to zajímat. Byla tady jistá šance, že s ním teď může být rozumná řeč.

„Co říkal?“

„Všechno ti povypráví sám. Teď se vrať k učení, nechci si vyčítat, že ti na to nedopřeju čas. Až ale budeš mít chvílku, jdi si aspoň roztřídit prádlo.“

„Později.“ Vrátila vysavač na místo a zavřela se ve svém malém království. Oživila obrazovku monitoru, najela myší a zvědavě klikla.

„Oh... čtyři odpovědi,“ zašeptala sama pro sebe. Našla reakce na několik svých oznámení. Odepsala okamžitě.

Ahoj Randalle, chtěla bych slyšet nějakou vaši nahrávku, jestli máte v mp3, tak mi něco pošli. Píšete si věci sami, anebo přebíráte? A když tak mi pošli i nějakou věc, co jste si nahráli a nelíbí se vám, jak jste to udělali. Ahoj, Jillian.

Musel být připojený, protože napsal okamžitě.

Máme všechno. Jak vypadáš? Pošli fotky! Jesli maš dobrou tak postavu tak napiš. A pošli své fotky!!!

Odtáhla se od monitoru a znechuceně rozhodila ruce od klávesnice. Chvilu uvažovala, jestli má nějak reagovat, anebo to prostě ignorovat. Rozhodla se pro to druhé a klikla na další odpověď.

My hledáme holku, co by zpívala alt a zná noty. Hudební průprava je výhodou. Máme basu, perkuse a sólovku. Potřebujeme klávesy. Přijď, jestli chceš, hrajeme v bývalém kulturáku za myčkou aut na šedesáté druhé ulici v Collingtonu, napíšu přesně. Dnes od šesti asi tak do osmi.

Tak to by šlo. Za to nic nedá a je to kousek na kole. A když se ukáže, že můžou jít dál, je to přesně, co hledá. Vytáhne je nahoru, dá jim sound. To neznamená, že školu pověsí na hřebík. Naopak, může ji to motivovat, když bude vedle školy dělat něco, co ji baví, co umí a pro co má talent. Jednou se vysměje všem.

„Já si udělám to prádlo.“

„To ráda slyším,“ ozvalo se z kuchyně, „pak bych potřebovala oškrábat brambory.“

„Ale budu muset odejít.“

„Kam zase, Jillian?“ Paní Blairová vešla do pokoje a nestačila ani postřehnout, jak se obrazovka laptopu změnila. „To ani nepočkáš na tátu? Za chvíli bude doma. A kam zase běžíš?“

„Potřebuju si prostě někam skočit. Vždyť se neboj, už mě snad nemusíte sledovat a trvale mi hnízdit za zadkem.“

„Nikdo tě nesleduje. Ale slušně bys mi snad odpovědět mohla, ne?“

„Ti odpovídám slušně. Co mi chce táta?“

„Mluvil s tím psychologem. Co ti chce, to nevím.“ Jill přešla do koupelny a začala třídít své prádlo do tří hromádek. Mohla by počkat. Třeba to je něco, co jí pomůže. Nechce ani na práva, ani na medicínu, ani na astronauta.

„Tak já ještě udělám ty brambory.“ Čekání prodala jako dobrý skutek.

„To jsem ráda, Jill. Tak pojď, jestli už jsi hotová s učním.“

„Jo, jo, odsuň obavu, paní matko.“

Čtyři žluté, vlhké brambory seděly v hrnci s vodou, když zarachotily klíče.

„Podívejme, společnosti. Stoprocentní zapojení do domácích prací.“

„Omyl. Pokud jde o procenta naší rodinné molekuly, pracuje zde zatím pouze šedesát šest celých šest desetin procenta. Periodických.“

„Zdá se, že to stačí. Máme aspoň rezervy.“

„Ty jsi mluvil s Olensonem?“ zeptala se přímo.

„Mluvil. Mluvil a měli jsme docela... měli jsme si co říct. Je to určitě zajímavý chlapík. Zavolal mi a protáhlo se to na půl hodiny.“ Oškrábala ještě dvě brambory a byla naladěna na nová sdělení.

„Tak sem s tím.“

„Jillian, sedni si. Mám tě pozdravovat a popřát hodně štěstí.“

„Tak to jste si dobře pokecali.“ Doktor Blair se usmál a bylo znát, že toho má na srdci víc.

„V mnoha pohledech jsme zajedno. Vlastně většinou jsme se shodli. To je podstatné. Možná v něčem jsme měli názory rozdílné, ale tak už to bývá. Ostatně i my mezi sebou máme jiné představy o tvé budoucnosti.“ To neznělo dobře.

„Co říkal? Se mnou mluvil docela jasně. Já jsem se s ním taky shodla a přitom s vámi ne. To mi nejde do šedé kůry.“

„Tak třeba je nezpochybnitelné, že jde o budoucnost tvou a především musíš být spokojená ty sama. To je nám jasné všem a kvůli tomu bych s ním jistě mluvit nepotřeboval. Pak taky zaznělo, a v tom dal zřetelně za pravdu on mně, že k práci, kterou člověk v životě dělá, je třeba mít náležité vzdělání. Nestačí jen zájem. Přesněji řečeno, má-li si člověk zprofesionalizovat svého koníčka, měl by k tomu něco vystudovat.“ Tady bylo slabé místo. Jillian rozhodně nikdo nemohl upřít hudební talent. Na klavír hrála velice dobře a to jen citem. Zнала noty jen tak teoreticky, ale dokázala si zapamatovat celé dlouhé hudební

pasáže a uměla vyjmenovat, nejen které nástroje jsou zastoupeny, ale taky kolik jich je. Nikdy ji nepřestalo mrzet, že ji nikdo nepřihlásil někam do hudební průpravy, když byla malá.

„Ale táto, to přece není pravda...“

„... jak to, že ne? Uplatnění je mnohem lepší pro ty, kteří na to, co dělají, mají papír. To je jednoduchá rovnice, Jill. Tak to je a my dva to nezměníme.“

„Když někdo něco umí, tak to prostě umí. Jsou herci, kterým nepomohlo, že na to studovali. Pořád budou špatní a pořád budou přehrávat a zubit se pro kameru. Jiní vůbec školu nepotřebují a...“

„... to jsou výjimky a taky nežijeme v pohádkovém světě. Ano, někdo může mít štěstí, ale do systému to nepatří. Musíš nejdřív postavit z cihel dům a teprve pak v něm můžeš bydlet. Tak je to. Pokud se chceš úspěšně hlásit někde o místo, něco musíš někde vyplnit. Neptají se tě na talent a pocity. Chtějí vidět papír, Jill. Nějaký papír!“

Teď sevřela rty a pochopila, že to bylo marné. Doufala, že Olenson něco udělá. Možná udělal, možná i řekl, ale jestliže táta tomu rozuměl takhle, pak je to zbytečné.

„Jill,“ vmísila se máma, „táta má pravdu. Měla bys dělat solidní práci.“

„Fajn. Nic se nezměnilo. Takže co? Přejete si, abych v chodbách nemocnice vlála bílým pláštěm a machrovala latinsky a přitom se bála krve, anebo mám někde šermovat paragrafama...“

„... ne, ne, to vůbec ne. Říkám, že jsem mluvil s Olensonem.“ Zpozorněla.

„Ale nevidím změnu.“

„Jillian, poslouchej. Jestli chceš něco s hudbou dělat profesionálně, pak to jdi studovat. To je to, co ti chci říct. Nemusíš dělat to, co tě nebaví. Dělej, co máš ráda. Ale

musíš k tomu mít profesionální fundament. Myslíš, že bych mohl dělat zubaře, kdyby mě to prostě jenom bavilo? Jen tak? Kdybych prostě byl jenom šikovný chlapík, který si nasbíral chromované háčky a tyčinky a rejpátka a vyvrstal každému tolik zubů, kolik mě bude těšit? Měj rozum! Zaměstnal by mě někdo? Mohl bych si založit ordinaci, jakou mám? Bez diplomu?“ Na to bylo těžko co říct. Podívala se na hodinky a viděla, že je právě tak čas odjet do Collingtonu.

„Nechám si to projít hlavou,“ potřebovala ovzduší smíru, aby se vyvarovala dalších mentorských naučení a lekcí a mohla v klidu odejít. „Chci si ještě něco zařídit.“

„Ty někam jdeš?“ zeptal se otec.

„Něco říkala, já o tom vím,“ potvrdila máma. Teď už měla cestu volnou.

„Tak se vrať brzo, dej vědět, kde jsi, a pokud budeš potřebovat, abych pro tebe někam jel, zavolej.“

„Strachy, strachy, strachy. Zavolám a dám vědět. Budu doma kolem deváté. Pokud budu potřebovat hodit domů, určitě brnknu.“ Popadla vytahanou flísovou mikinu a zavřela za sebou dveře.

Dopoledne

OREL JEŠTĚ CHVÍLI SEDĚL na ostrém skalním výstupku vysoko nad lesy a nad řekou, prudce ubíhající chladnými peřejemi. Otáčel hlavou ze strany na stranu, pak rozepjal široká křídla, dvakrát jimi s hlasitým plesknutím zamával a pomalu se vznesl nad bohatou zeleň hluboko pod sebou. V řece, obklopené lesy z obou stran, se na chvíli zatřpytilo slunce a jeho odraz se přenesl na malé jezírko o několik desítek metrů dál. Lesy ustoupily a svah se proměňoval v zelenou plochu s osamělými farmami. Krajinu protínala dlouhá rovná silnice, po níž se ploužily malinké nákladáky farmářů, alespoň tak to z té výšky pod vyleštěnou oblohou vypadalo.

Křídla ho nesla dál až tam, kde se silnice křížila v pravém úhlu s jinými a rozkrájela tak prérii na rozsáhlé čtverce. Farem přibývalo a s nimi i provozu na silnicích.

Uprostřed pláně, hluboko mezi vysázenými remízky, stálo šest vzájemně propojených nevysokých stavení spolu s dalšími objekty obehnanými plotem, či spíše zdí. Tou byl sevřen upravený park a vstupní dvorana; z výšky se jevily jako malebná kolonie ztracená v krajině, vylopu nutá z modelu dětských vláček. Laskavý dojem domácího tepla podtrhoval malý kostelík a k němu přiléhající nevelký domek, připomínající chaloupku z pohádky.

Nedaleko za objektem se zvedaly nízké kopce s úhledným listnatým porostem, takže areál byl dokonale ukrytý před celým světem. Teprve po dalších desítkách kilometrů se silnice v pahorkatině stáčela a rozvětvila se do vilo-vých čtvrtí a ulic.

Malé městečko, odlehlé v dálkách rozsáhlých ploch, žilo svým mírným tempem dlouhou řadu let. Všichni se navzájem znali, nepotřebovali se představovat, nikdo se nezlobil, když se otevírací doba někde posunula o patnáct nebo dvacet minut.

V krámcích tikaly hodiny, a kdo vyšel ven, viděl kolem sebe bílé domky s pečlivě udržovanými, šťavnatě zelenými trávníky za plaňkovými plůtky, jinde pečlivě zastřižené keře a záhony plné barevných květin. Leckde se tyčil stojan s basketbalovým košem a vysoko na jasně modré obloze bylo možné zahlédnout orla, jak krystalicky čistým prostorem míří ke vzdálenému obzoru.

Do malého městečka odevšad vbíhaly uličky, stíněné vzrostlými jilmy až k náměstí, kde stála lékárna. Vstupní portál, třebaže zbudovaný docela nedávno, budil dojem staroslavného Divokého západu v té podobě, jak ji každý má rád. Nostalgické dědictví po prospektorech a pionýrech legendárního věku, objevování nových míst a kladení první železnice.

Dveře cinkly a vstoupil usměvavý muž něco mezi šedesáti a sedmdesáti. Na hlavě světle béžový čistý klobouk, koženou vestu s třásněmi a na nohou vysoké kožené boty s vypracovaným ornamentálním motivem.

„Buď zdrav, Franku,“ vítal ho radostně a přátelsky starý lékárník, „posedíš chvíli, anebo spěcháš?“

„Pěkně tě zdravím, Dereku. Kam bych spěchal? Chtěl jsem se ještě nechat trochu ostříhat, ale Barbara otvírá až v jedenáct, tak z toho stejně nic nebude.“

„Máš ještě nějaké změny nebo doplňky k té dnešní objednávce?“

„Stejně množství, stejné složení, Dereku.“

„Už to tady mám pro tebe připravené, Franku. Nalijeme si trochu?“

„Jenom slzu. Chci se vrátit včas. Budu rád, když si to převezmu a vydám se na cestu.“

„Troška nás nezabije. Dám ti lékárnickou dávku.“

Magistr se usmál, přikývl a zpod pultu vytáhl na stůl láhev se zlatou tekutinou.

„Opravdu jenom slzu, Dereku.“ Pozvedli sklenky a obrátili je do sebe.

Právě v tu chvíli cinkly kovové tyčinky zavěšené nade dveřmi a vstoupili dva zákazníci, jeden starší a druhý mladší.

Derek si nebyl jistý, zda láhev nezahledli, a obrátil k nim svou pozornost.

„Mohu vám něčím posloužit?“

„My počkáme. Chtěli bychom od vás jen souhlas s vylepením určitého oznámení. Tady u vás v lékárně. Věříme, že se zde objeví hodně lidí ze Sparrow Ville.“

Frank se s nimi dal do řeči, a když muži zase lékárnou opustili, Derek navázal na přetrženou nit hovoru.

„Tak co je nového, Franku? Daří se vám tam?“

„Myslím, že všechno jde, jak má. Začneme asi prodávat nějaké práce našich lidí, děláme teď ze dřeva. Vypadá to moc pěkně a máme tam dost opravdu šikovných rukou. Teď jsme si zařídili pěknou dílnu, Samson přivezl kvalitní vybavení. Pořád je někde na cestách, teď je zase pryč. Obchodní cesty nikdy nekončí. Tak na tom děláme a zkusíme něco vzít na zkoušku sem, a když to půjde, tak chceme nabízet víc a dál.“

„Co to bude?“

„Ornamenty, dřevěné rámy na obrazy, ale taky skříňky na zeď, půvabné věci.“

„To zní slibně.“

„A vypadá ještě lépe. Dej mi ještě jednu. A co tady?“ Lékárník mu dolil a pokrčil rameny.

„Nic, Franku. Vždyť víš. A je to tak dobře. To, co vidím v televizi, mi docela stačí. Jsem rád, že jsme tady tak odříznutí. Sem nikdo nezabloudí a já jsem rád. Nepotřebujeme tady návaly turistů v květovaných košilích a bílých šortkách s foťákem na krku. Na to mají Grand Canyon. Co to bude dnes? Máš objednávku na příště? Nenavymýšleli jste si tam toho moc?“ Frank předložil obyčejný kancelářský papír s neformálním soupisem položek.

„Nic nového, Dereku. To, co mi dáváš proti kašli, zase sto balení, toho na desinfekci si vezmu čtyři galony, a jestli máš ten aromatický olej, toho bych chtěl taky sto balení. Něco na spaní, pak proti bolesti, pak nějaké ty rostlinné esence a výtažky, nějaké soli a to bude všechno.“ Podíval se na hodinky. „Abych se vydal pomalu zpátky.“

Derek se usmál, sebral obě dvě skleničky a položil je do malého dřezu.

„Tak si zatím něco přečti, budu to mít za pět minut.“

Pravidelný rituál, který se téměř beze změn opakoval každý měsíc. Stříhání odloží. Frank rád působil upraveně, ctil své zvyky, které už neměl v úmyslu měnit. Ve svém věku si udržoval překvapivě dobrou kondici a možná až přehnaně dbal na čistotu.

Prolistoval jen tak z nudy módní časopis a nenalezl tam nic, co by ho zaujalo. Derek se vrátil z malého příručního skladu s dvěma krabicemi a radostně hlásil:

„Tady to je. Ještě přinesu další dvě, menší. Nalož si to zatím. Řeknu ti, Franku, nebýt vás, nevím, jak by se mi dařilo,“ dodal se smíchem.

„A my jsme zase rádi, že máme tebe, Dereku. Tak kolik to bude?“

„Ty myslíš, že zvyšuju ceny? Kdepak, pořád jako vždycky.“

Frank zaplatil v hotovosti, rozloučil se se starým přítelem, naložil krabice na zadní sedadlo a vyrazil.

Den jako vymalovaný od nejlepšího kýčáře.

V akordu

NEMUSELA TEN OBJEKT HLEDAT DLOUHO. Okna kulturního centra Collington totiž byla otevřená, a tak už z dálky byla magnetizovaná rytmickým duněním slíbené elektrické basy. Byla ráda, že je ještě světlo, protože za tmy by asi zaváhala. Jako by to nebylo jedno.

Chvíli postála venku a poslouchala. Když byli dobře rozjetí a z prostoru nevelké haly se ozývala sólová kytara, neznělo jim to špatně.

„Stop, stop, stop. Teddy, tebe je slyšet moc. Stáhni si to.“

„Stáhl jsem se skoro na minimum.“

„To teda ne. Ty si myslíš, když ta basa byla tak drahá, ať je slyšet, co?“

„Tak o fous.“ Jill se bavila. Docela jim to jde. Jen ať to ještě zmáčknu.

„Jedeme znovu. A jedeme od místa, kdy Sean přestane hrát na ten šmejď. Je pauza a my začneme.“

„Co kecáš, jakej šmejď. Hlavně, že to bubnuje, ne?“ následovala krátká exhibiční bicí etuda. Jillian se musela smát.

„Jedeme. Raz, dva, raz, dva, tři.“ Sólová kytara a k ní přikládala basa. A nastoupil přesně.

Očekávala, že bude muset na někoho zvonit anebo počkat, ale dvojité dveře nevzdorovaly, a tak snadno prošla

krátkou chodbou až na práh zkušebny. Nejdříve zaklepala na borové ostění, ale musela se sama usmát nad tou pošetilostí. Vstoupila a hudba rázem utichla.

„Ohoó!“ ozvalo se od soupravy otlučených bubnů. Tři kluci ji zvědavě studovali. Jillian věnovala bleskovou pozornost omláčené, zřetelně zděděné bicí soupravě. Kopák, vycpaný dekou, plochý snare buben z úplně jiné sady, dva tomy, jeden kotel po úrazu a hajtka. Basa nová, bez pražců a sólovku držel hubený pihatý dlouhán.

„Já jsem Berry, to je Teddy a tady je Sean. Po pravdě, ani jsem nevěřil, že opravdu přijdeš.“

„Já můžu zase jít,“ smála se a naoko se měla k odchodu.

„Ne, to ne, to ne.“ Vystartovali všichni tři.

„Já jsem Jillian. Ale moc dlouho tady nebudu. Byla jsem zvědavá a doma je trochu nuda, tak jsem si vás chtěla poslechnout.“

Rozhlížela se kolem sebe. Na zemi se válela džínová bunda, prázdné plechovky od koly, otevřené pouzdro na kytaru, sluneční brýle, čtyři cédéčka a dopis nějaké Anetě, z něhož viděla několik slov:

Milá Aneto,

věřím, že jsi měla hezký den a že se už těšíš na setkání s námi. Teď už jen zbývá, abys...

„Umíš zpívat? Hraješ na něco?“ zjišťoval Berry, zjevně leader kapely.

„Zpívat asi umím, teda nic moc, ale tón chytím. A hraju si sama pro sebe na klavír. Klávesy v širším smyslu.“

„To je přesně to, co chceme. Sedni si. Chceš něco? Tady je kola. Aha, tak promiň, už není.“ Chvilí rozpačitě mlčeli, než opět navázal Berry: „My ti zahrajeme, co si myslíme, že bychom někdy v budoucnu chtěli nahrát.“

Měla z toho dobrý pocit. Vypadali docela slušně. Teddy, rozcuchaný kluk trochu při těle, a Sean s problémovou pletí na ni civěli v jednom kuse a nemohli zastřít, jak se jim líbí. To nemohla tak docela opětovat, ale proto tam nebyla.

„Tak dáme *Vlak do Edenu*. Víš, jak to tam je, Teddy? Změnili jsme to na tydy, tydy, tydy – dý a pak ticho.“

„Odpočítej to,“ odbyl ho ten při těle, řečený Teddy.

Začala basovka, pak se přidal bubeník a po čtyřech takttech Berry. Hrál dobře. Technicky velice dobře, ale ztratilo to celé dynamiku po sérii osmi taktů. Pak už jenom opakovali motiv a motali se dokola. Řemeslně zvládli, co chtěli, ale po důrazném a slibném začátku zamrzli. Dohráli a s jistou pýchou se podívali na návštěvníci.

„Hmm. Jste šikovní. Jo, dobrý.“ To nečekali. Měli za to, že na místě by byly ovace. Podívali se tázavě a trochu zklamaně na Jill. Co v tom je? Je jen tak protivná, anebo má pravdu a skutečně slyší to, co oni ne? Cítila, že je třeba něco říct a upřesnit.

„Berry, můžu ti tak říkat?“

„Jistě, pochopitelně. Tak o co jde?“

„Je to opravdu dobrý, ano, hudební motiv je fajn. Ale když se ptáš, asi bych tvoje sólo šoupla o oktávu výš. Po osmém taktu. A basu bych třeba do toho zvedla o tercii, co to udělá. Něco jako druhý hlas při basování. Když je řeč o base, musí být fakticky jemná. A jestli to chcete sjet potřetí, pak buď by se po refrénu všechno mělo šoupnout o půl tónu výš, anebo musí přijít oživení. Třeba zrovna na klávesách. Jinak to je kaše. Promiň, že to říkám.“ Mlčeli a nebyli si jistí, jestli je jenom nafoukaná, nebo říká něco, co má hlavu a patu.

Berry trochu zčervenal, protože to bylo jeho aranžmá a velice nerad sám sobě přiznal, že může mít pravdu.

„Muselo by se to zkusit. Vlastně jsem o tom uvažoval už dřív. Upravit to nějak tak, jak říkáš.“

„Protože jinak samo melodické téma je doopravdy velice chytlavé, o tom není sporu. A nástup, to nemá chybu.“ Snad měla být zdvořilejší. Ale slyšela to tak.

„A máme to,“ dodal Teddy a na E struně sjel glissando shora dolů.

„Já ale možná už půjdu. Je půl osmé, přišla jsem později a nechci vás zdržovat.“

Prvotní nadšení z nečekaného setkání povadlo a Jillian cítila, že na tom má vinu ona. Tak si to rozházela doma a nakonec i tady.

„Nemusíš, my tě nevyháníme.“ Ale znělo to chabě.

„Já si to doma zkusím, jak by to znělo s klavírem, a poslala bych ti nahrávku mejlem.“

„Chceš to nějak zapsat?“

„Ne, slyšela jsem to. Líbí se mi to, zkusím, jestli se mi povede nějaká fráze, která by do toho sedla.“

Bylo ticho. Nedovedli ji odhadnout. Přijde a je hned za chytrou. Komu *Vlak do Edenu* kdy zahráli, všem se líbil a nikdo z nich tam neudělá nikdy ani jednu chybu. A tak docela jednoduchá instrumentálka to zrovna taky není.

„Tak se ozvi. Když něco pošleš, tak si to poslechneme. Třeba to bude dobrý.“

„Nic slíbit nemůžu,“ usmála se kysele, zvedla ruku na pozdrav a tiše za sebou zavřela dveře. Teď hudbu venku neslyšela.

Usedlost

FRANK SE VRÁTIL PRÁVĚ VČAS. Oběd musel být přesně ve dvanáct a bylo nepředstavitelné, že by někdo chyběl. Měl ještě patnáct minut na to, aby stačil vyložit krabice s léky a jinými drobnostmi. Roztřídil stvrzenky, umyl se, převlékl a namířil si to do jídelny.

Mírně se uklonil směrem k vysoké židli v čele dlouhého stolu a usedl nehlukně na své místo. Všichni tiše seděli a čekali. Jedenáct židlí po jedné straně a jedenáct židlí na straně protější. Na každé v lehkých režných tunikách seděli účastníci poledního poděkování a oběda.

Otevřely se dveře za židlí v čele stolu a vstoupil Orátor Deí. Dvašedesátiletý muž v režné tunice, shodné s ostatními, tiše zavřel dveře, zůstal stát a pevným pohledem obhlížel přítomné. Všichni seděli zpříma, jen se mlčky mírně uklonili. Orátor měl dlouhé šedivé vlasy po lopatky a v jeho bleděmodrých očích bylo možné číst rozhodnost s autoritou, právě tak jako laskavou shovívavost ke každému, kdo se nemohl těšit takovému výsostnému postavení, jakým byl obdařen On.

Postoupil ke stolu a důstojně se posadil. Ještě chvíli mlčeli a nehybně hleděli do prázdných talířů, když se otevřely dveře na delší straně místnosti. Vstoupila starší paní s jídelním vozíkem. Nejdříve předjela před Orátora a nalila mu

řídkou polévku vonící česnekem a s úklonou přiložila krajíc chleba. Orátor sepjál dlaně a zavřel oči. I ona měla na sobě režnou tuniku a obcházela se svým vozíkem celou tabuli. Jídelnou se ozývalo pouze jemné cinkání naběračky o talíře.

Místnost byla zařízena velmi prostě. Nade dveřmi, jimiž vstoupil Orátor Deí, visel v těžkém zlaceném rámu jeho portrét. Pod ním na mosazné desce slova

Čistý je jen takový život, který je prost tajemství.

Stěny byly holé, bez oken. Jen pod stropem po celém obvodu místnosti ozdobným, přesto důrazným písmem stály texty Orátorových myšlenek.

*Slovo člověka je poslem činu –
slovo Orátora Deí je Činem.*

Pravda je neviditelná tomu, kdo nepřijal učení.

Budoucnost zná jen ten, kdo ji určuje.

Dotknout se Orátora Deí představuje dotek s Moudrem.

Bezbréhá a úplná poslušnost je otevřenou bránou.

Dříve než přítomní mohli současně vložit lžice do polévky, Orátor pronesl úvahu. Zvedl hlavu, zatímco všichni kolem stolu stále hleděli do svých talířů s vonící, lehce kouřící polévkou. Teprve když jemně cinkl o pohár před sebou, oči všech se zvedly a upřely pohled na Orátora.

„Tam, kde poutník tápe před rozcestím, tam je místo pro pokornou otázku k vyššímu hlasu. Jeho nositelem i dárce je Orátor Deí, který jako pochodní, čistým plamenem svého vědění osvítl cestu před prostým poutníkem. Poděkujte vlastnímu štěstí, že sdílíte týž vzduch s Orátorem Deí.“

„Pokorný dík za každý vznešený okamžik s tebou,“ zaznělo sborem. Muž v čele stolu se laskavě usmál a tím dal pokyn ke společnému stolování. Do talířů vjely lžice a ozývalo se jen uměřené cinkání a tu a tam téměř neslyšné srknutí.

Všichni přítomní dojedli polévku v týž okamžik, starší paní v režné tunice seskládala prázdné talíře na vozík a tiše se vzdálila dveřmi na straně jídelny.

Čest sdílet jídelnu v době oběda s Orátorem měli jen někteří vyvolení. Čtyři muži, členové Orátorovy Rady, a osmnáct žen a dívek, které jako předurčené vyvolil sám Orátor. Místo Samsona, jednoho z členů Rady, bývalo téměř trvale volné, protože Samson byl pověřen dalekými obchodními cestami jako nákupčí i prodejce. Opouštět objekt a opět se vracet podobně jako Samson mohli jen tři zbývající členové Rady. Leonard, Frank a George.

Celé osazenstvo usedlosti za vysokými zdmi ve svých šesti ubytovacích staveních tvořilo sto dvacet Stoupců. Někteří přijali učení před řadou let, jiní se zde narodili a byli mezi nimi i ti, kteří dosud hledali cestu, protože vstoupili těžkou střeženou branou teprve nedávno.

V jídelně se schylovalo k hlavnímu chodu. Dveřmi vjel nejprve vozík a na jeho horním i dolním podlaží stály seřazené talíře. Druhý chod se lišil tím, že členům Orátorovy Rady a Orátorovi Deí se podával pokrm jiný než zbývajícím vyvoleným spolustolujícím. Muži byli obslouženi nejdříve. Střídmý plátek vepřové pečeně s bramborem a syrovou zeleninou zavoněl jídelnou, zatímco ženám se servíroval malý řez vařeného nesoleného skopového, chléb a čistá voda. Jeden z nápisů pod stropem jídelny vysvětloval menu srozumitelně.

Askeze, pokora, odpírání a vděčnost jsou dlažebními kameny vedoucími k Poznání.

Ve tvářích stolujících nebyl ani stín úšklebku, výrazy byly netečné. Voskové sochy s vyhaslým pohledem, oblečené do režných tunik do sebe pomalu soukaly odporou porci.

Orátor si otřel ústa a chvíli sledoval mlčenlivé tváře žen a dívek okolo sebe. Neviděl nic z toho, co bylo hluboko v očích těch, které dojídaly nechutný pokrm. Co horšího, nezáleželo mu na tom. Obrátil se k jednomu z mužů na opačném konci dlouhého stolu.

„Vy, Georgi, přijďte za mnou ve dvě hodiny.“ Oslovený neznatelně přikývl a Orátor pokračoval: „Budeme potřebovat nějaké úpravy v aule.“ Tím považoval věc pro tuto chvíli za vyřízenou a obrátil se k jinému.

„Franku, přivezl jste všechno?“

„Jenom látku nemám. Běžné léky mám.“ Orátor spokojeně pokýval hlavou a pak přišlo pravidelné gesto. Pohledy všech párů očí se na něj upřely a nechaly ležet nad stolem napjaté ticho. Muž v čele stolu se díval do jednotlivých tváří a po dlouhé chvíli elektrizujícího napětí vyhodnotil ženy po své levici a gestem, jakým se odhání hmyz, naznačil odmítnutí. Dále už jim pozornost nevěnoval. Svůj ostře nepříjemný pohled zaměřil na dívku po své pravé ruce, a jako by svůj prst chtěl do ní zabodnout, přísně na ni ukázal. Dívka se snažila, aby na sobě nedala znát zděšení, jen se prudce nadechla a srdce se jí rozbušilo. Orátor Deí zaznamenal její hnutí a také mu dobře rozuměl. Přišla do Komunity teprve nedávno. Tím se její emoce vysvětlovala, avšak rozhodně ji neomlouvala.

„Beáto, dnes přišel Den poznání.“

„Ale... ale já nejsem Beáta. Jmenuji se...“

„Beáto!“ Teď Orátor promluvil tiše, studeně a stroze hlasem, v němž zněla hrozba, „od této chvíle si přeji, abys

byla Beáta. Jsi tedy Beáta.“ Mluvil pomalu, zjevně jí dal na srozuměnou, že není na jakýkoli odpor zvyklý a nehodlá nic měnit. Přikývla a zůstala dál sedět. Nevěděla, co po ní Orátor Deí chce, ale měla strach.